

Bruxelles, 31. listopada 2024.
(OR. en, bg, de, es, fr, it, pl, pt)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0345(COD)

14488/24
ADD 1 REV 4

CODEC 1937
ENV 999
SAN 589
COMPET 1020
CONSOM 303
AGRI 737

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nacrt DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka) (prvo čitanje) – donošenje zakonodavnog akta = izjave

Izjava Bugarske

Republika Bugarska zabrinuta je zbog znatnih izazova u vezi s provedbom preinake Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda koji proizlaze iz strožih zahtjeva u pogledu kvalitete pročišćene vode i proširenih obveza praćenja. Smatramo da je potrebno osigurati fleksibilnost država članica u provedbi Direktive, uz istodobno pružanje dostatnih mehanizama potpore kako bi se olakšala njezina provedba, smanjilo financijsko opterećenje država članica i zaštitilo stanovništvo od rasta cijena usluga.

Iako se dogovorenim tekstom u većoj mjeri uzimaju u obzir preliminarne procjene sposobnosti pojedine zemlje da ispuni nove ambiciozne zahtjeve, naglašavamo da su za provedbu i dalje potrebna golema ulaganja i kapaciteti za razvoj kanalizacijske mreže, modernizaciju postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, kontrolu pojedinačnih i drugih odgovarajućih sustava te pravilno gospodarenje. Unatoč produljenim rokovima i nekim drugim izmjenama i dalje smo zabrinuti zbog financijskih sredstava i vremena potrebnog za provedbu dotičnih projekata u Bugarskoj, s obzirom na povećanje cijena u svim područjima, zbog čega je potrebno ažurirati procijenjene troškove i rokove.

Unatoč tome, Bugarska smatra da je potrebno zaštititi okoliš i uvažava doprinos akta u tom pogledu. Bugarska istodobno naglašava da postoji potreba za pravednom ravnotežom između osiguravanja čistog okoliša i prava na jednak pristup zdravstvenoj zaštiti, što je povezano s očekivanjima pacijenata u pogledu sigurnih, kvalitetnih i učinkovitih lijekova po pristupačnim cijenama u EU-u. Računamo na to da će Europska komisija raditi na osiguravanju potrebne potpore državama članicama i naglašavamo pritom potrebu za osiguravanjem znatnih sredstava EU-a kako bi se ispunili novi visoki zahtjevi.

Postoji mogućnost da će odredbe o proširenoj odgovornosti proizvođača imati negativan učinak na globalnu konkurentnost i privlačnost EU-a kao poticajnog okružja za proizvodnju. Drugi mogući negativni učinci odnose se na ograničenje dostupnosti lijekova i znatno povećanje njihovih troškova i cijena, što je posebno ozbiljan problem za male i srednje zemlje poput Bugarske. U tom kontekstu potvrđujemo zabrinutost izraženu u pregovaračkom procesu da bi te odredbe mogle utjecati na dostupnost i cijene lijekova za pacijente u Bugarskoj. Kao proizvođač generičkih proizvoda Bugarska je također zabrinuta zbog mogućih negativnih učinaka na konkurentnost bugarske industrije.

Donošenje ovog akta i zaključenje pregovora o ovom predmetu za Bugarsku neće značiti da su njezine bojazni otklonjene. Kao što je više puta izraženo tijekom pregovora, i dalje smo ozbiljno zabrinuti zbog odredaba o proširenoj odgovornosti proizvođača. Postoji uzročno-posljedična veza između regulatornih zahtjeva koji se uvode Direktivom i predvidivih negativnih posljedica za industriju, potrošače i pacijente. Potencijalna indeksacija cijena gotovih proizvoda, u skladu s uvedenim dodatnim financijskim opterećenjima, neizbježno će se prenijeti na cijenu proizvoda za krajnjeg potrošača, što će pak negativno utjecati na cjenovnu pristupačnost liječenja i zadovoljstvo pacijenata. Smatramo da je potrebno težiti mehanizmima za borbu protiv antimikrobne rezistencije, ali to se ne bi trebalo provoditi povlačenjem proizvođača i lijekova ili povećanjem cijena.

Bugarska ustraje na uzimanju u obzir gospodarske izvedivosti i dodatnog administrativnog opterećenja za proizvođače lijekova. S obzirom na nove podatke o stvarnoj vrijednosti potrebnih ulaganja i očekivanom učinku, pozivamo Europsku komisiju na objektivnu procjenu provedbe akta, među ostalim stvarnog dodatnog financijskog opterećenja proizvođača i država članica. Ako se potvrdi zabrinutost nekih dionika o tome da je u procjeni učinka taj učinak znatno podcijenjen, Bugarska poziva Europsku komisiju da pravodobno poduzme korektivne mjere, među ostalim tako da znatno produlji prijelazna razdoblja za provedbu. To je posebno potrebno u pogledu proizvodnje antibiotika i drugih generičkih lijekova koji će se možda povući s tržišta ili postati znatno skuplji. Očekivana šteta za europsku industriju, potrošače i pacijente iziskuje pravodobnu reviziju i ažuriranje Direktive.

Bugarska poziva na praćenje učinaka provedbe na pristup lijekovima i na poduzimanje pravodobnih mjera u slučaju negativnih posljedica, čak i ako do njih dođe u samo jednoj državi članici.

Osim toga, zabrinuti smo zbog toga što obveze uvedene odredbom o proširenoj odgovornosti proizvođača nisu razmjerne udjelu sektora kozmetike u ispuštanju mikroonečišćujućih tvari. Ograničenja upotrebe mikročestica sintetskih polimera u kozmetičkim proizvodima uvedena su već 2023. sekundarnim zakonodavstvom na temelju Uredbe REACH. Industrija radi na njihovoj zamjeni razgradivim alternativama, čime će se smanjiti onečišćenje.

Mnoge dotične kozmetičke proizvode proizvode MSP-ovi, za koje će proširena odgovornost proizvođača predstavljati znatno financijsko i administrativno opterećenje, među ostalim u pogledu dokazivanja usklađenosti sa zahtjevima za izuzimanje od odgovornosti.

Imajući to na umu, smatramo da postoje proturječnosti s načelima EU-a o pojednostavnjenju i smanjenju nepotrebnog opterećenja.

Izjava Češke

Češka podupire revidiranu Direktivu o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Smatramo da je tekst prijedloga ambiciozan i da će se njime omogućiti veća zaštita zdravlja ljudi i okoliša, posebno od novih izvora zagađenja.

Češka općenito podupire primjenu načela „onečišćivač plaća” i mehanizma proširene odgovornosti proizvođača za financiranje sustavâ kvartarnog pročišćavanja kako bi se smanjilo prisutnost i ispuštanje mikroonečišćujućih tvari u vodene okoliše.

Međutim, Češka dijeli zabrinutost drugih država članica u pogledu primjene sustava proširene odgovornosti proizvođača na lijekove za humanu primjenu i njezina učinka na cijene i dostupnost tih proizvoda. Brine nas činjenica da ti učinci nisu u potpunosti procijenjeni tijekom procjene učinka, posebno s obzirom na trenutačne nestašice lijekova koje pogađaju većinu država članica. Zabrinuti smo i zbog negativnog učinka koji bi to moglo imati na dostupnost lijekova s popisa ključnih lijekova koji je sastavila Europska komisija.

Češka stoga poziva na pažljivu i kontinuiranu evaluaciju učinaka proširene odgovornosti proizvođača na sljedeće aspekte:

- financijsko opterećenje pacijenata i proračuna zdravstvenih sustava;
- dostupnost i izbor liječenja;
- nuspojave u odnosu na stratešku autonomiju EU-a i globalnu konkurentnost;
- nuspojave u odnosu na farmaceutsku industriju, među ostalim na premještanje proizvodnje;
- stvaranje dodatnih prepreka ulasku na tržište;
- nejednake uvjete za proširenu odgovornost proizvođača među državama članicama.

Ako bi se pokazalo da uvođenje sustava proširene odgovornosti proizvođača nerazmjerno negativno utječe na jedno od navedenih područja, pozivamo Komisiju da iznađe mjere za ublažavanje tih učinaka, među ostalim moguće preispitivanje relevantnih odredaba Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Komisiju pozivamo i da te aspekte uzme u obzir tijekom sastavljanja relevantnih provedbenih i delegiranih akata.

Izjava Njemačke

Njemačka podupire revidiranu Direktivu o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda kao važnu mjeru za poboljšanje zaštite voda i kao doprinos smanjenju štetnih kemikalija u okolišu i ublažavanju klimatskih promjena. Njemačka stoga glasuje u korist donošenja Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Osim toga, važno je stvoriti poticaje za onečišćivače da ulažu u razvoj zelenijih proizvoda, u skladu sa sektorskom proširenom odgovornošću proizvođača. Još nije jasno u kojoj će se mjeri ti poticaji pokazati učinkovitima, posebno za generičke lijekove. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti učinku povećanih troškova koji proizlaze iz proširene odgovornosti proizvođača, posebno za generičke lijekove, koji u Njemačkoj prevladavaju i prisutni su u više od 80 % recepata, te s obzirom na moguće dodatno opterećenje fondova zdravstvenog osiguranja koje bi iz toga proizašlo. Skrb o pacijentima i pristup visokokvalitetnim, a ipak cjenovno pristupačnim lijekovima od ključne su važnosti. Nadalje, neovisno o Direktivi o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, sve više dolazi do nestašica u opskrbi i ovisnosti o proizvodnji u trećim zemljama. U tom kontekstu savezna vlada očekuje od Europske komisije da poduzme pravodobne mjere za zaštitu skrbi o pacijentima ako se počnu pojavljivati negativni učinci, posebno ako na opskrbu ključnim lijekovima budu utjecale nestašice u opskrbi ili izlasci s tržišta te ako zbog Direktive fondovi zdravstvenog osiguranja budu znatno opterećeni dodatnim rashodima. Za to je potrebna bliska koordinacija među državama članicama, koju bi trebala podupirati i koordinirati Europska komisija.

Kao glavno središte farmaceutske industrije, Njemačka se zalaže i za ranu evaluaciju proširene odgovornosti proizvođača, među ostalim kako bi se važna ulaganja, inovacije i proizvodnja zadržali u EU-u. U tom bi kontekstu također bilo poželjno provesti rano preispitivanje uključivanja drugih sektora u proširenu odgovornost proizvođača. Također smatramo da se proširena odgovornost proizvođača treba ujednačeno provoditi u cijeloj Europi kako bi se zajamčilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Njemačka smatra da to uključuje izradu usklađenog popisa tvari i njihove štetnosti te posvećivanje pažnje usklađivanju utvrđivanja doprinosâ kako bi se izbjeglo narušavanje tržišta.

Izjava Estonije

Izražavamo ozbiljnu zabrinutost u vezi s člankom 9. o primjeni proširene odgovornosti proizvođača na lijekove. Iako proširena odgovornost proizvođača može biti koristan izvor financiranja za pokrivanje troškova pročišćavanja otpadnih voda od mikroonečišćujućih tvari (kvartarno pročišćavanje), to ne bi trebalo biti obvezno ili jedino rješenje za države članice. Pri primjeni proširene odgovornosti proizvođača države članice trebale bi moći uzeti u obzir svoj poseban nacionalni kontekst u pogledu tehničke izvedivosti i gospodarske održivosti uspostave proširene odgovornosti proizvođača, kao i šire socioekonomske posljedice, posebno dostupnost i cjenovnu pristupačnost osnovnih i ključnih lijekova. Uzimajući u obzir te aspekte, države članice trebale bi moći u većoj mjeri odlučiti o upotrebi alternativnih ili dodatnih izvora financiranja za pokrivanje troškova kvartarnog pročišćavanja i, u opravdanim slučajevima, moći izuzeti određene kategorije proizvoda iz proširene odgovornosti proizvođača.

Iako se slažemo da je načelo „onečišćivač plaća” nužni temeljni koncept zaštite okoliša, nismo uvjereni da je ono prikladno za farmaceutski sektor u okviru ove Direktive iz sljedećih razloga.

Prvo, u **studiji izvedivosti** (koja je provedena u okviru Komisijine procjene učinka) **nije potvrđena jasna dodana vrijednost proširene odgovornosti proizvođača u slučaju lijekova** jer bi učinak proširene odgovornosti proizvođača na promjenu ponašanja bio vrlo malen. S jedne strane, nije vjerojatno da će proširena odgovornost proizvođača znatno potaknuti kratkoročnu i srednjoročnu zamjenu farmaceutskih aktivnih sastojaka, uzimajući u obzir njihove specifične inovacijske cikluse. S druge strane, pacijenti nemaju mogućnost smanjiti potrošnju medicinski indiciranog lijeka ili prijeći na drugi lijek. U tom pogledu **etički aspekti nisu dovoljno uzeti u obzir** jer će dodatne troškove snositi pacijenti, čime bi se nerazmjerno i nepravedno opteretile skupine stanovništva u ranjivom položaju zbog njihova zdravstvenog stanja.

Drugo, sa zabrinutošću primjećujemo da će odabrani pristup sustava proširene odgovornosti proizvođača uzrokovati **nejednako postupanje među državama članicama**. Dodatne prepreke ulasku na tržište i povećanje cijena određenih lijekova mogle bi znatno pogoršati dostupnost i izbor liječenja, posebno u kontekstu malih tržišta, koja su zbog gospodarskih razloga već suočena s čestim povlačenjima s tržišta. Nadalje, u državama članicama bez znatne lokalne farmaceutske proizvodnje troškovi će se s proizvođača samo prenijeti na druge subjekte niže u lancu. To neće biti u skladu s početnim ciljem odgovornosti proizvođača jer će se u tim okolnostima troškovi proširene odgovornosti proizvođača vrlo vjerojatno prenijeti na proračun zdravstvene skrbi zbog čega će se povećati iznos participacije pacijenata. Uvođenje obvezne proširene odgovornosti proizvođača stoga će imati **negativne socioekonomske posljedice, ali i zadirati u nadležnost država članica** za financiranje zdravstvene zaštite. Osim toga, **gospodarska izvedivost i administrativno opterećenje** nisu uzeti u obzir u dovoljnoj mjeri, posebno ako je broj „proizvođača” relativno malen. U manjim državama članicama s manjom potrošnjom lijekova, uvođenje proširene odgovornosti proizvođača dovest će do neopravdanog financijskog opterećenja za tih par sudionika na tržištu. Mogućnost pokrivanja do 20 % troškova kvartarnog pročišćavanja nacionalnim financiranjem možda neće biti dovoljna da se spriječi negativan učinak na dostupnost i cjenovnu pristupačnost ključnih lijekova.

Treće, napominjemo da i dalje nije jasno **na koga se primjenjuje proširena odgovornost proizvođača** u slučaju lanca opskrbe lijekovima koji uključuje mnoge subjekte koji proizvod stavljaju na raspolaganje na tržištu. Stoga bi zbog paralelne trgovine to moglo dovesti do **dvostrukog oporezivanja**.

Zbog toga Estonija ne može poduprijeti Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i suzdržava se od glasovanja.

Izjava Grčke

Helenska Republika pozdravlja inicijativu Europske komisije za reviziju Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i podržava njezinu preinaku s ciljem integriranog i održivog upravljanja vodama, smanjenja onečišćenja i povećane zaštite zdravlja ljudi i okoliša, u skladu s ciljevima i politikama EU-a.

Iako Grčka dijeli ciljeve kompromisnog teksta prijedloga u vezi s okolišem, izražavamo zabrinutost u pogledu novih, ambicioznih zahtjeva. Proširenje područja primjene u kombinaciji s novim obvezama predstavlja izazov jer će dovesti do znatnih zahtjeva za ulaganja, povećanih operativnih troškova, složenosti i administrativnog opterećenja unutar strogog vremenskog okvira. Očekuje se da će zbog proširenja praga u pogledu stanovništva vrlo velik broj aglomeracija u Grčkoj morati primjenjivati Direktivu, uglavnom zbog velikih fluktuacija stanovništva zbog njihove turističke naravi. Zabrinuti smo zbog cjenovne pristupačnosti i održivosti mnogih budućih slučajeva u kojima će osoba sa stalnim boravištem biti vrlo malo u usporedbi s ekvivalentom stanovnika.

Posebno smo oprezni u pogledu primjene novih zahtjeva kao što su energetska neutralnost i proširena odgovornost proizvođača. Kad je riječ o proširenoj odgovornosti proizvođača, naša zabrinutost uglavnom je usmjerena na složenost i razlike u njezinoj primjeni do kojih može doći u različitim državama članicama, kao i na moguće učinke na dostupnost i cjenovnu pristupačnost lijekova.

Kako bi se nova Direktiva u potpunosti provela u traženom vremenskom okviru bit će potrebna znatna financijska sredstva. Bit će potrebna znatna potpora, kako u pogledu financiranja EU-a tako i u pogledu tehničke potpore i pomoći u organizacijskim, znanstvenim i administrativnim pitanjima.

Uvjereni smo da će se ta pitanja uzeti u obzir pri stupanju na snagu nove Direktive, čime će se državama članicama omogućiti da u potpunosti i djelotvorno primjenjuju njezine odredbe. Unatoč prethodno navedenoj zabrinutosti u pogledu primjene, koja se odnosi na ambiciozne zahtjeve i ciljeve revidirane Direktive, poštujemo širu viziju poboljšane zaštite zdravlja ljudi, vodnih resursa i okoliša općenito.

Izjava Španjolske

Španjolska dijeli i podupire ambicije Europske unije u pogledu okoliša te će stoga glasovati u korist revizije Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, jer je smatra ključnim zakonodavstvom za poboljšanje stanja okoliša i zdravlja.

Prenošenje i provedba akta bit će golem izazov za sve države članice, ne samo zbog novih ciljeva predloženih u Direktivi, već i zbog kratkih rokova za njihovo ispunjavanje. Zbog toga će tijekom cijelog postupka biti potrebna potpora europskih institucija.

Uvođenje novog kvartarnog pročišćavanja radi rješavanja pitanja onečišćenja uzrokovano mikroonečišćujućim tvarima i njegovo financiranje u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača trebalo bi se provesti osiguravanjem pravedne i razmjerne primjene načela „onečišćivač plaća”. To bi se pročišćavanje trebalo provoditi tako da se ojača primarni cilj uklanjanja onečišćenja na izvoru, osiguravajući pritom da njegova primjena ne utječe na pristup proizvodima navedenima u Prilogu III. Direktivi i na njihovu cjenovnu pristupačnost.

Španjolska stoga poziva Komisiju da što prije izradi smjernice kako bi se osigurala usklađena provedba u različitim državama članicama, ali i da im se omogući određena sloboda da te zahtjeve usklade s nacionalnim regulatornim okvirima.

Delegirani akti koji će se u tu svrhu sastaviti trebali bi biti popraćeni dopunskom procjenom učinka kako bi se procijenili učinci programa proširene odgovornosti proizvođača i njegova djelotvornost u smanjenju onečišćenja na izvoru.

Izjava Francuske

Francuska podržava revidiranu Direktivu o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i smatra da je riječ o ambicioznom aktu kojim se uzimaju u obzir učinci klimatskih promjena i kojim će se doprinijeti jačanju zaštite zdravlja ljudi i okoliša, posebno od novih izvora onečišćenja. Francuska podupire primjenu načela „onečišćivač plaća” i program proširene odgovornosti proizvođača za financiranje uspostave sustavâ kvartarnog pročišćavanja kako bi se smanjilo prisutnost i ispuštanje mikroonečišćujućih tvari u vodene okoliše. Na temelju toga Francuska potvrđuje svoju predanost postizanju ciljeva revidirane Direktive.

Međutim, iako će se revidiranom Direktivom doprinijeti stvaranju poticaja za naše predvodnike u toj industriji da ulažu u razvoj proizvoda koji su prihvatljiviji za okoliš, posebno u pogledu mikroonečišćujućih tvari, Francuska će pomno pratiti važnost koja se pri njezinoj provedbi pridaje izbjegavanju štetnih nuspojava za farmaceutsku i kozmetičku industriju kako bi osigurala da ne izgubimo iz vida opći cilj jačanja strateške autonomije i globalne konkurentnosti EU-a. Naše industrije moraju moći zadržati svoja ulaganja i inovacije (posebno u proizvodnji odgovornijih proizvoda) na našim područjima. Kad je riječ o lijekovima, provedbom Direktive ne smije se stvoriti rizik od sve većih nestašica poticanjem premještanja u kontekstu reguliranih cijena.

Naposljetku, Francuska poziva Komisiju da pažljivo prilagodi sastavljanje budućeg delegiranog akta kad je riječ o utvrđivanju popisa tvari kojima će se odrediti opseg subjekata koji doprinose proširenoj odgovornosti proizvođača te stoga poziva Komisiju da ne stvori prekomjerno opterećenje za određena poduzeća. Francuska također preporučuje da se osigura usklađenost provedbe među različitim državama članicama kako bi se održalo neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Francuska će zbog toga osigurati da sve potrebne informacije budu dostupne Komisiji i preporučuje da se provede ciljana dopunska procjena učinka kako bi se olakšalo sastavljanje delegiranog akta.

Izjava Italije

Italija podupire donošenje revidirane Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, posebno njezinih inovativnih komponenti, kojima će se promicati mjere za suzbijanje učinaka klimatskih promjena, kao što su uporaba hranjivih tvari i materijala, učinkovita uporaba energije, ponovna uporaba pročišćene vode i mulja te poboljšano upravljanje gradskim površinskim otjecanjem.

Italija smatra da će provedba nove Direktive biti vrlo zahtjevna i da će iziskivati znatna ulaganja. Zbog toga smatra ključnim dostupnost odgovarajućih sredstava EU-a za potporu provedbi Direktive, posebno za energetske pretvorbu sektora otpadnih voda, te poziva Komisiju da to osigura.

Italija poziva i na to da se što prije započne s radom na ažuriranju Komisijine procjene učinka kako bi se olakšalo pravodobno preispitivanje odredaba Direktive o proširenoj odgovornosti proizvođača te kako bi se program proširene odgovornosti proizvođača kasnije proširio i na druge sektore uz farmaceutski sektor i sektor kozmetike, čime bi se osigurala potpuna primjena načela „onečišćivač plaća”.

Izjava Cipra

Republika Cipar dijeli opće ciljeve Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda u vezi s okolišem te će stoga podržati donošenje preinake te direktive.

Međutim, pokazalo se da je provedba postojeće Direktive vrlo zahtjevna te je stoga Cipar i dalje opravdano zabrinut zbog povećanog administrativnog opterećenja, znatnih financijskih troškova i prilično ograničenog vremenskog okvira za usklađivanje Cipra s ambicioznijim zahtjevima iz nove Direktive.

Važno je podsjetiti se jedinstvenih značajki Cipra kao što su nepostojanje rijeka ili jezerâ, velika dubina podzemnih voda (u mnogim slučajevima više od 100 m dubine) i činjenice da se većina pročišćenih otpadnih voda već upotrebljava za poljoprivredno navodnjavanje. Naime, u planovima upravljanja riječnim slivom Cipra potvrđuje se da ispuštanje otpadnih voda u većini slučajeva ne utječe negativno na vodna tijela.

Izazovi s kojima se suočavamo u provedbi postojeće Direktive, unatoč našim najboljim naporima i istinskoj političkoj predanosti, ukazuju na to koliko će biti teško provesti novu Direktivu kojom se znatno povećala razina ambicija. Konkretno, dosad nismo mogli ispuniti zahtjeve postojeće Direktive za 28 aglomeracija od ukupno 57 aglomeracija. Kašnjenja na koja se naišlo povezana su s golemim gospodarskim troškovima, velikim administrativnim opterećenjem, otkrivanjem arheoloških nalaza tijekom radova i potrebom za opsežnom koordinacijom na razini vlade i savjetovanjem s lokalnim vlastima. U revidiranom nacionalnom programu provedbe (NIP-2020) podnesenom Europskoj komisiji 30. lipnja 2022. i posljednjem revidiranom nacionalnom programu provedbe (NIP-2022) podnesenom Europskoj komisiji 30. lipnja 2024., kao krajnji rok za potpunu usklađenost s Direktivom 91/271/EEZ utvrđena je godina 2030.

Zbog novog praga za aglomeracije s ekvivalentom stanovnika od 1000 Cipru će biti vrlo teško pronaći potrebne resurse za izgradnju sabirnih sustava i sekundarnog pročišćavanja u 26 dodatnih aglomeracija. Treba napomenuti da zbog veličine naše zemlje imamo vrlo ograničen broj izvođača radova koji to mogu izvesti.

Unatoč ozbiljnim poteškoćama u provedbi Cipar podupire donošenje Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka) jer shvaćamo njezinu važnost za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi.

Cipar je uvjeren da će se ta pitanja uzeti u obzir pri stupanju na snagu nove Direktive, među ostalim osiguravanjem dostatnih financijskih sredstava EU-a kojima će se državama članicama omogućiti da ispune opsežne financijske zahtjeve koji proizlaze iz Direktive.

Izjava Latvije

Latvija podupire Direktivu o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, čiji je cilj bolja zaštita okoliša i zdravlja ljudi. Latvija je tijekom pregovora u više navrata izrazila potporu ažuriranju zahtjeva za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda, kao i za povećanje održivosti i učinkovitosti sektora gospodarenja otpadnim vodama.

Međutim, treba napomenuti da je provedba Direktive povezana sa znatnim izazovima.

Latvija općenito smatra da je sustav proširene odgovornosti proizvođača učinkovit alat za provedbu načela „onečišćivač plaća”. Međutim, ni Latvija ni druge zemlje prethodno nisu uspostavile sustav proširene odgovornosti proizvođača u području gospodarenja otpadnim vodama i nisu ga primijenile na lijekove. Dijelimo zabrinutost drugih država članica u pogledu primjene sustava proširene odgovornosti proizvođača na lijekove za humanu primjenu i mogućeg učinka na cijene i dostupnost tih proizvoda za najranjivije skupine stanovništva. Brine nas i činjenica da ti učinci nisu u potpunosti procijenjeni tijekom procjene učinka, kao što nisu na odgovarajući način uzete u obzir trenutačne nestašice lijekova koje pogađaju mnoge države članice. Stoga pozivamo Komisiju da nastavi procjenjivati te učinke i nakon donošenja Direktive te da prema potrebi poduzme mjere u skladu s time.

I dalje vjerujemo da će postizanje energetske neutralnosti biti vrlo zahtjevno, posebno za manja gradska postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, za koja svi obnovljivi izvori energije nisu tehnički i gospodarski izvedivi.

Naposljetku, moramo imati na umu goleme buduće troškove potrebne kako bismo osigurali da infrastruktura za gospodarenje otpadnim vodama ispunjava zahtjeve iz ove Direktive. Za provedbu tih zahtjeva u Latviji bit će potrebna znatna ulaganja u sljedećih 15 – 20 godina, u iznosu od najmanje nekoliko milijardi eura. Te troškove ne mogu u potpunosti snositi korisnici usluga gospodarenja otpadnim vodama. Nastavit ćemo naglašavati potrebu za osiguravanjem odgovarajućih financijskih sredstava, među ostalim iz sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira.

Izjava Litve

Litva podupire preinaku Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, koja je usklađena s ciljevima EU-a u pogledu zaštite okoliša i kvalitete vode. Litva podupire usmjerenost Direktive na poboljšanje infrastrukture za pročišćavanje otpadnih voda i na smanjenje onečišćenja, koji su ključni za zaštitu naših vodnih resursa.

Međutim, Litva smatra da je trenutačna razina ambicije previsoka, posebno u pogledu rokova za provedbu i dodjele sredstava. To predstavlja znatne izazove, posebno za države članice s raznolikom infrastrukturom i razlikama u gospodarskim kapacitetima. Litva ističe da se potpuna provedba postojeće Direktive (91/271/EEZ) već pokazala vrlo zahtjevnom, a mnoge države članice, uključujući Litvu, i dalje rade na usklađivanju s njome. Zbog toga je još teže ostvariti povećanu razinu ambicije revidirane Direktive.

Proširenje područja primjene, a posebno obveza povezivanja svih aglomeracija s ekvivalentom stanovnika od 1000 za Litvu predstavlja znatno financijsko opterećenje. S obzirom na njezinu geografsku i demografsku situaciju, posebno u manjim naseljima u kojima je zabilježen pad broja stanovnika zbog migracija, ugradnja sustava za prikupljanje otpadnih voda može imati zanemariv učinak na smanjenje i sprečavanje onečišćenja. U tim slučajevima ulaganje nije opravdano s gospodarskog stajališta.

Litva prihvaća i zajednički cilj djelotvornije provedbe načela proširene odgovornosti proizvođača. Međutim, Litva dovodi u pitanje razloge za primjenu načela proširene odgovornosti proizvođača isključivo na farmaceutsku i kozmetičku industriju. Litva napominje da procjena učinka Direktive na farmaceutsku industriju, uključujući na dostupnost i određivanje cijena lijekova, nije u potpunosti procijenjena, posebno u kontekstu trenutačnih nestašica lijekova i stalnih napora za osiguravanje autonomije farmaceutske industrije EU-a. Litva čvrsto vjeruje da bi Direktiva trebala obuhvaćati sve sektore koji ispuštaju mikroonečišćujuće tvari kako bi se osigurala sveobuhvatna i pravedna primjena načela „onečišćivač plaća”. Litva je zabrinuta zbog izvedivosti i provedivosti tih odredaba i načina na koji će one utjecati ne samo na njezine proizvođače u tim sektorima, već i na opskrbu važnim proizvodima iz drugih država članica. Kad je riječ o proširenoj odgovornosti proizvođača, za Litvu bi bolja opcija bila da se troškovi kvartarnog pročišćavanja ravnomjernije dijele s pomoću strože primjene načela „onečišćivač plaća”.

Naposljetku, važno je naglasiti da će za provedbu nove Direktive biti potrebna znatna financijska sredstva. Kao i mnoge druge države članice, Litva se suočava s izazovima u pogledu financiranja potrebne nadogradnje infrastrukture i operativnih troškova. Razina ambicije Direktive ne može se ostvariti bez znatne financijske potpore, a Litva naglašava potrebu za namjenskim financijskim sredstvima EU-a kako bi se državama članicama pomoglo u ispunjavanju zahtjeva iz Direktive. Bez te financijske potpore upitna je izvedivost provedbe Direktive, posebno u manjim državama članicama.

Izjava Malte

Malta je uvijek uvažavala i podržavala ambiciju Komisije da riješi pitanje izvora onečišćenja u našim vodama i u konačnici postigne nultu stopu onečišćenja u Europskoj uniji.

Iako Malta u kontekstu provedbe shvaća razloge za programe proširene odgovornosti proizvođača i uvažava koristi koje takvi programi donose, i dalje smatra da činjenica da u konačnici pacijenti snose financijsko opterećenje nije prihvatljiva. U tom pogledu Malta pozitivno ocjenjuje izmjene uvedene Direktivom kako bi se omogućile potrebne fleksibilnosti za rješavanje pitanja mogućih učinaka programa proširene odgovornosti proizvođača na dostupnost, raspoloživost i cjenovnu pristupačnost lijekova na nacionalnoj razini tako što će se državama članicama omogućiti financiranje dijela troškova kvartarnog pročišćavanja u slučaju da dođe do takvih učinaka.

Međutim, Malta smatra da ta razina ambicije ne smije biti popraćena nerazmjernim socijalnim troškovima. U skladu sa stajalištem donesenim na početku pregovora u Vijeću, Malta i dalje s političkog stajališta izražava znatnu zabrinutost u pogledu primjene predloženog proširenja proširene odgovornosti proizvođača na sve lijekove iz Priloga III. Pacijenti koji se liječe imaju malu ili nikakvu kontrolu nad načinom na koji primaju liječenje, a još manju u vezi s izborom propisane vrste lijekova. Iako se trenutačnim tekstom znatno povećava fleksibilnost s pomoću koje se programi proširene odgovornosti proizvođača mogu razviti u dotičnim državama članicama, i dalje se ne pruža dovoljno zaštitnih mjera kako bi se osiguralo da se financijski učinak na farmaceutsku industriju (čak i ako je marginalan) ne prenese na pacijente.

Malta smatra da bi povećanje cijena određenih lijekova znatno pogoršalo raspoloživost i izbor liječenja, osobito na malom tržištu poput malteškog. To bi u konačnici dodatno pogoršalo situaciju za pacijente, koji su najranjiviji.

U tom duhu Malta i potvrđuje uvjerenje da se, u nastojanju Europske unije da se postigne bolja kvaliteta vode, ovom Direktivom ne bi smjelo ugroziti dostupnost, raspoloživost i cjenovnu pristupačnost ključnih proizvoda kao što su lijekovi koji su nužnost, a ne luksuz.

Izjava Austrije

Austrija podržava pristup iz revidirane Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i smatra ga važnom mjerom za dugoročnu i održivu zaštitu kvalitete vode. Austrija stoga glasa u korist donošenja Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Istodobno je važno stvoriti poticaje za onečišćivače da ulažu u razvoj zelenijih proizvoda, u skladu sa sektorskom proširenom odgovornošću proizvođača. U tom kontekstu Austrija bi željela skrenuti pozornost na bojazni farmaceutske i kozmetičke industrije te bi se zalagala za ranu evaluaciju u pogledu proširene odgovornosti proizvođača.

Time bi se doprinijelo i općem cilju jačanja strateške autonomije i globalne konkurentnosti EU-a u osjetljivim sektorima te bi se važna ulaganja, inovacije i proizvodnja, primjerice u farmaceutskom sektoru, zadržali u EU-u.

Izjava Poljske

Poljska prepoznaje potrebu za izmjenom postojeće Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Poljska podupire širu viziju Europske komisije u vezi s novim propisima. U novom zakonodavstvu o pročišćavanju otpadnih voda trebalo bi uzeti u obzir ambicije europskog zelenog plana i drugih europskih politika. Poljski sektor voda i otpadnih voda sudjeluje je u nizu aktivnosti koje se odnose na djelovanja u području klime, energetske učinkovitost, kružno gospodarstvo i cilj nulte stope onečišćenja. Unatoč novim tekućim aktivnostima, jedan od najvećih izazova i dalje je osiguravanje potpune usklađenosti s postojećom Direktivom o komunalnim otpadnim vodama (91/271/EEZ). I dalje su potrebna golemo ulaganja i mnoge skupe mjere za proširenje kanalizacijske mreže, nadogradnju postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, praćenje pojedinačnih sustava i pravilno upravljanje.

Kompromisni tekst Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda pokazuje veliku razinu ambicije. Nova Direktiva iziskivat će duge rokove za provedbu (npr. za potrebe ulaganja) i znatna financijska sredstva te organizacijske napore. Osim toga, potrebno je osigurati sredstva EU-a kako bi se ispunile nove obveze koje proizlaze iz Direktive.

Poljska je zabrinuta zbog pooštavanja zahtjeva i skraćivanja rokova u usporedbi s kompromisnim tekstom dogovorenim u okviru općeg pristupa, donesenog 16. listopada 2023.

Poljska ponovno izražava zabrinutost u pogledu izvedivosti odredaba kojima bi se omogućila djelotvorna primjena proširene odgovornosti proizvođača s obzirom na to da predložena direktiva ne obuhvaća sve sektore koji emitiraju mikroonečišćujuće tvari (obuhvaća samo dva: sektor kozmetike i farmaceutski sektor) kako bi se osigurala potpuna provedba načela „onečišćivač plaća”.

Nadalje, proširenje Direktive na aglomeracije s ekvivalentom stanovnika od 1000 do 2000 zahtijevat će golema ulaganja i visoke operativne troškove, što će utjecati i na naknade za prikupljanje otpadnih voda.

Osim toga, zbog katastrofalnih posljedica poplava u Poljskoj trebalo bi preuzeti znatnu financijsku obvezu za obnovu infrastrukture. U tom će kontekstu biti teško ispuniti zahtjeve Direktive, što će podrazumijevati i znatne financijske rashode.

S obzirom na navedeno Poljska ne može poduprijeti Nacrt direktive i glasuje protiv njezina donošenja.

Izjava Portugala

Portugal u potpunosti podupire ciljeve Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i prepoznaje je kao ambiciozan i ključan korak prema poboljšanju zaštite vodnih tijela, suočavanju s izazovima klimatskih promjena i postizanju ciljeva Okvirne direktive o vodama.

Portugal smatra da će se Direktivom ojačati zaštita zdravlja ljudi i okoliša, posebno smanjenjem novih izvora onečišćenja.

Međutim, Portugal uviđa da će uspješna provedba Direktive predstavljati izazov koji iziskuje znatna ulaganja i temeljito znanje o pristupima koji se temelje na riziku. Jedna od glavnih poteškoća leži u procjeni opterećenja onečišćujućih tvari zbog prelijevanja oborinskih voda, što će iziskivati sofisticirane tehnike procjene. Osim toga, provedba proširene odgovornosti proizvođača predstavlja znatan izazov.

Portugal naglašava važnost osiguravanja pouzdane razmjene informacija među državama članicama kako bi se izbjegle nedosljednosti u provedbi proširene odgovornosti proizvođača, posebno u pogledu farmaceutskog sektora. Razlike mogu negativno utjecati na domaća tržišta te će stoga usklađivanje među zemljama biti od ključne važnosti. Industrije bi trebale nastaviti s ulaganjima i inovacijama, posebno u proizvodnji odgovornijih proizvoda unutar zemlje. Održavanje ravnoteže između okolišnih ciljeva i industrijske konkurentnosti bit će ključno za osiguravanje održivog napretka.

Unatoč tim izazovima Portugal je i dalje predan doprinošenju ciljevima Direktive u znatnoj mjeri. Portugal je predan promicanju suradnje i razmjene znanja s drugim državama članicama kako bi se osigurala uspješna provedba Direktive. Taj pristup temeljen na suradnji bit će ključan za prevladavanje poteškoća povezanih s proširenom odgovornošću proizvođača i za postizanje napretka u vezi s ciljevima Direktive u pogledu zaštite okoliša.

Portugal je dakle u potpunosti predan uspjehu Direktive i spreman je dati znatan doprinos i uključiti se u zajedničke napore za jačanje zaštite okoliša i javnog zdravlja diljem Europe. Portugal stoga podupire donošenje Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Izjava Rumunjske

Rumunjska izražava potporu konačnom kompromisnom tekstu Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka). Iako podržavamo opći cilj prijedloga da se pročišćavanje komunalnih otpadnih voda uskladi s najnovijim znanstvenim dostignućima i ciljevima akcijskog plana za postizanje nulte stope onečišćenja, željeli bismo naglasiti da će provedba određenih zahtjeva biti zahtjevna i skupa.

Naglašavamo da će za uspješnu provedbu Direktive biti potrebna znatna ulaganja tijekom duljeg razdoblja, što će utjecati na dostupnost i cjenovnu pristupačnost usluga gospodarenja otpadnim vodama, uglavnom u ruralnim područjima. To je posebno važno s obzirom na to da je za potpunu provedbu postojeće Direktive (91/271/EEZ) i dalje potrebno uložiti znatne napore. Cijenimo činjenicu da se u novoj Direktivi uvažavaju jedinstveni izazovi s kojima se suočavaju države članice koje su nedavno pristupile Uniji, uključujući Rumunjsku.

Za provedbu i izvršenje Direktive bit će potrebno financiranje iz različitih izvora, uključujući znatnu financijsku potporu iz nacionalnih fondova i fondova Europske unije. Osim toga, proširenje područja primjene na aglomeracije sa stanovništvom između 1000 i 2000 zahtijevat će znatna ulaganja i dovesti do većih operativnih troškova. Želimo istaknuti posebnu zabrinutost na nacionalnoj razini: zbog trenda smanjenja broja stanovnika niži prag povećava vjerojatnost da će neke aglomeracije uskoro pasti ispod te granice, što bi moglo ugroziti troškovnu učinkovitost i dovesti do nepotrebnih troškova.

Rumunjska ima i rezerve u pogledu učinka odredaba o proširenoj odgovornosti proizvođača, posebno u odnosu na lijekove. Iz intenzivnih rasprava koje smo vodili s industrijom proizašlo je da će provedba proširene odgovornosti proizvođača dovesti do iznimno visokih troškova koji će utjecati na dostupnost i cjenovnu pristupačnost lijekova, a osobito generičkih lijekova. Takva bi situacija mogla dovesti do zdravstvene krize za naše stanovništvo. Od samog početka naglašavamo potrebu za provedbom proširene odgovornosti proizvođača na razini EU-a kako bi se osiguralo pravično postupanje među državama članicama. Stoga pozivamo Komisiju da olakša rasprave usmjerene na postizanje ujednačene provedbe proširene odgovornosti proizvođača u svim državama članicama kako bi se osiguralo da se njome ne nameće nepotrebno opterećenje stanovništvu kojem su potrebni lijekovi.

Izjava Slovenije

Slovenija podupire i obvezuje se na ciljeve Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka) kojima će se doprinijeti smanjenju ispuštanja tvari u vodu, smanjenju emisija stakleničkih plinova, učinkovitoj upotrebi energije i promicanju kružnog gospodarstva poticanjem ponovne uporabe pročišćenih otpadnih voda i mulja te obrade hranjivih tvari.

Slovenija pozdravlja dogovoreno produljenje rokova za provedbu novih ili proširenih zahtjeva iz Direktive. Međutim, Slovenija smatra da su neki od ciljeva vrlo ambiciozni i da će za njihovo postizanje biti potrebne određene tehnički i gospodarski vrlo zahtjevne mjere. Slovenija stoga poziva Komisiju da osigura dostatna sredstva EU-a za potporu naporima država članica.

Slovenija pozdravlja ambicije u pogledu osiguravanja odgovarajuće infrastrukture za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, kao i snižavanje praga za veličinu aglomeracija obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive. Slovenija istodobno pozdravlja odredbe kojima se omogućuje određena fleksibilnost u skladu s posebnim nacionalnim ili lokalnim, posebno geografskim, okolnostima, ili drugim posebnim lokalnim uvjetima. Međutim, Slovenija smatra da bi bila potrebna još veća fleksibilnost u pogledu upotrebe pojedinačnih sustava za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. Ističemo svoju posebnu zabrinutost u pogledu nejasnog zahtjeva za postizanje iste razine zaštite okoliša i zdravlja ljudi koja se mora postići u pojedinačnim sustavima, kao i u pogledu jedinstvenog praga od 2 % za upotrebu pojedinačnih sustava na nacionalnoj razini kojim se ne uzimaju u obzir različite okolnosti na razini EU-a te na nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Slovenija podupire proširenu provedbu načela „onečišćivač plaća”. Međutim, Slovenija podsjeća na zabrinutost u pogledu nedovoljne jasnoće zahtjeva za proširenu odgovornost proizvođača. U odnosu na to Slovenija pozdravlja obvezu Komisije da osigura razmjenu informacija i sa zanimanjem očekuje razmjenu iskustava i primjera dobre prakse.

Slovenija također ističe da će provedba nove obveze kvartarnog pročišćavanja i postizanje ciljeva u tom pogledu biti znatan izazov na nacionalnoj razini. Isto vrijedi i za ambicije u pogledu postizanja energetske neutralnosti tog sektora. Slovenija smatra da je potreban doprinos tog sektora postizanju klimatskih ciljeva te s tog stajališta podupire napore za poboljšanje energetske učinkovitosti u tom sektoru. Međutim, Slovenija bi željela podsjetiti na svoju zabrinutost u pogledu izvedivosti postizanja energetske neutralnosti u tom sektoru na nacionalnoj razini.

Osim toga, Slovenija podsjeća na svoju zabrinutost u pogledu ambicioznih zahtjeva za prikupljanje informacija i upravljanje njima.

Unatoč ozbiljnoj zabrinutosti u vezi s prethodno navedenim ambicioznim ciljevima, Slovenija ipak prepoznaje revidiranu direktivu kao važan korak prema pojačanoj zaštiti okoliša i zdravlja ljudi te stoga glasuje za donošenje ove Direktive.